

Шановні колеги!

Перш ніж говорити про своє бачення нашого інституту, хочу висловити щиро вдячність нашим Захисникам і Захисницям – воїнам Збройних Сил України, усім, хто сьогодні боронить нашу державу. Саме завдяки їхній мужності, самопожертві та незламності ми маємо можливість працювати, навчати молодь, проводити наукові дослідження, створювати нові сорти та технології, планувати розвиток науки й майбутнє українського садівництва.

Насамперед хочу подякувати за можливість представити своє бачення розвитку нашого інституту. Для мене велика честь бути кандидатом на посаду директора наукової установи, яка уже 96 років формує наукові засади розвитку садівництва України, створює нові сорти, технології та забезпечує науковий супровід галузі.

Сьогодні ми працюємо в надзвичайно складних умовах. Війна, економічні виклики, зміни клімату, інтеграція України до Європейського Союзу та зростання конкуренції на світовому аграрному ринку вимагають від наукових установ не лише зберігати свій потенціал, а й швидко адаптуватися до нових реалій.

На моє глибоке переконання, Інститут садівництва має всі передумови стати сучасним науково-інноваційним центром європейського рівня. Для цього необхідно поєднати багаторічний досвід наших наукових шкіл з сучасними методами управління, міжнародною співпрацею та активною взаємодією з виробництвом.

Моє бачення розвитку інституту базується на таких ключових напрямках.

Перший напрям — розвиток сучасної науки

Основою діяльності Інституту садівництва була і залишається високоякісна наука. Тому в центрі нашої наукової політики мають бути фундаментальні та прикладні дослідження, спрямовані на вирішення найактуальніших проблем садівництва, ягідництва, горіхівництва та декоративного рослинництва, забезпечення продовольчої безпеки держави, підвищення конкурентоспроможності галузі та її адаптації до сучасних глобальних викликів.

Водночас важливо зберегти й примножити провідні наукові школи інституту, водночас активно впроваджуючи нові підходи, сучасні методи досліджень і цифрові технології.

Окремим пріоритетом має стати розвиток досліджень у таких напрямках: селекція нових високопродуктивних, стійких до біотичних та абіотичних чинників сортів плодових, ягідних, горіхоплідних і декоративних рослин;

збереження, вивчення та ефективного використання в селекції генетичних ресурсів рослин;

біотехнологія, молекулярна генетика та використання сучасних методів селекції;

адаптація садівництва до змін клімату, розроблення ресурсоощадних та кліматично стійких технологій вирощування;

точне садівництво, цифровізація виробництва, використання геоінформаційних систем, дистанційного моніторингу, штучного інтелекту та автоматизованих систем управління технологічними процесами;

інтегровані системи захисту рослин з пріоритетом екологічно безпечних та біологічних методів;

сучасні технології вирощування, післязбиральної доробки, зберігання та переробки плодової та ягідної продукції;

дослідження якості, харчової цінності та функціональних властивостей плодів і ягід;

розвиток декоративного розсадництва та озеленення як важливої складової сучасного рослинництва.

Важливо також враховувати, що сучасна світова наука дедалі активніше розвивається на стику різних галузей знань. Саме тому важливим завданням є розвиток міждисциплінарних досліджень, які об'єднують селекцію, біологію, генетику, біотехнологію, інформаційні технології, екологію, агроінженерію, економіку та інші науки. Такий підхід дозволить створювати комплексні інноваційні рішення, які відповідатимуть сучасним викликам і потребам виробництва.

Вважаю принципово важливим, щоб наука була бути не лише академічно сильною, а й практично затребуваною. Кожне дослідження має сприяти розвитку садівництва України, підвищенню ефективності виробництва, зміцненню продовольчої безпеки держави та інтеграції української науки до Європейського дослідницького простору.

Другий напрям — інновації та трансфер технологій

Сучасна наука повинна не лише генерувати нові знання, а й створювати реальну додану вартість для економіки держави. Наукові результати мають якомога швидше знаходити практичне застосування у виробництві, сприяти підвищенню конкурентоспроможності українського садівництва та забезпечувати сталий розвиток галузі.

Нам потрібно вибудувати ефективну систему трансферу технологій, яка забезпечить шлях наукової розробки від лабораторії та дослідного саду до промислового впровадження. Інститут має стати не лише центром створення інновацій, а й надійним партнером для виробників, розсадників, переробних підприємств і бізнесу.

Щоб реалізувати цей напрям, пропоную:

активізувати патентно-ліцензійну діяльність та ефективно управляти об'єктами інтелектуальної власності;

розширити ліцензування нових сортів, технологій і наукових розробок;

удосконалити механізми комерціалізації результатів наукових досліджень;

розвивати мережу демонстраційних насаджень і полігонів для випробування та популяризації сучасних технологій;

посилити співпрацю з аграрним бізнесом, професійними асоціаціями, фермерськими господарствами та переробними підприємствами;

організовувати навчальні семінари, дні поля, майстер-класи та програми підвищення кваліфікації для виробників;

активніше залучати інвестиції та грантові кошти для реалізації інноваційних проєктів;

підтримувати створення спільних науково-виробничих проєктів з вітчизняними та міжнародними партнерами.

Окрему увагу необхідно приділити формуванню сучасної інноваційної екосистеми навколо інституту, у якій наука, освіта, бізнес і виробництво працюватимуть як єдині партнери. Така взаємодія дасть змогу швидко впровадити нових сортів, технологій і наукових розробок у практику.

Третій напрям — міжнародна діяльність та європейська інтеграція

Європейська інтеграція відкриває перед Інститутом садівництва нові можливості для наукового розвитку, модернізації досліджень, залучення фінансових ресурсів і зміцнення міжнародного авторитету. Маємо перетворити інститут на активного учасника Європейського дослідницького простору та надійного партнера провідних наукових установ світу.

Наступним кроком має стати суттєве посилення участі інституту в міжнародних наукових програмах і грантових конкурсах, зокрема:

програмах двостороннього науково-технічного співробітництва;

міжнародних грантових проєктах, що фінансуються урядами, фондами та міжнародними організаціями.

При цьому міжнародну діяльність не варто обмежуватися лише участю у грантах. Важливо розширювати співпрацю з провідними університетами, науково-дослідними установами, селекційними центрами та професійними організаціями різних країн, створювати міжнародні наукові консорціуми, проводити спільні дослідження, розвивати обмін науковими даними, генетичними ресурсами та сучасними технологіями.

Одним із наших пріоритетів має стати розвиток академічної мобільності науковців, стажування молодих учених, запрошення до інституту провідних зарубіжних дослідників, організація міжнародних конференцій, наукових шкіл і семінарів.

Окремим пріоритетом має стати підвищення міжнародної видимості результатів наших досліджень: збільшення кількості публікацій у високореєтингових міжнародних наукових журналах, розширення міжнародного співавторства, підвищення рівня цитованості наших учених та популяризація наукових досягнень інституту на світовому рівні.

Міжнародна співпраця для нас — це значно більше, ніж додаткове фінансування. Це доступ до передових знань і технологій, нових наукових ідей, сучасної дослідницької інфраструктури та професійного партнерства. Відкритість до міжнародної співпраці стає однією з ключових умов розвитку конкурентоспроможної науки та зміцнення позицій Інституту садівництва як одного з провідних наукових центрів України.

Четвертий напрям — підтримка молодих учених і формування нового покоління наукових лідерів

Майбутнє Інституту садівництва визначається не лише його славною історією, а насамперед людьми, які творитимуть науку завтра. Молоді дослідники – це передусім джерело нових ідей, сучасних підходів і наукових відкриттів. Тому одним із ключових пріоритетів моєї програми є створення умов, за яких талановита молодь обиратиме наш інститут місцем для професійного розвитку, наукової творчості та реалізації своїх амбіцій.

Наш спільний обов'язок – створити сучасне наукове середовище, у якому молоді вчені матимуть можливість навчатися, проводити дослідження, брати участь у міжнародних проєктах і відчувати реальні перспективи професійного зростання.

Щоб реалізувати цей напрям, пропоную:

- забезпечити всебічну підтримку аспірантів, докторантів і молодих учених на всіх етапах їхнього професійного становлення;

- розвивати систему наставництва, що поєднуватиме досвід провідних учених інституту з енергією та креативністю молодого покоління;

- продовжувати модернізувати лабораторну та дослідницьку інфраструктуру, забезпечивши молодих науковців доступом до сучасного обладнання й цифрових технологій;

- створити умови для участі молодих учених у міжнародних стажуваннях, програмах академічної мобільності, літніх школах і наукових обмінах;

- надавати методичну та організаційну підтримку у підготовці грантових заявок, реалізації міжнародних проєктів і розвитку власних наукових ініціатив;

- забезпечити прозору систему професійного й кар'єрного зростання, засновану на наукових досягненнях, професіоналізмі та особистій ініціативі;

- заохочувати участь молодих дослідників у конференціях, конкурсах, роботі наукових товариств і публікації результатів досліджень у провідних міжнародних наукових виданнях.

Разом із тим підтримка молодих учених – це не лише фінансування чи сучасне обладнання. Це атмосфера довіри, відкритого діалогу, академічної свободи та можливостей для самореалізації. Молодий дослідник повинен відчувати, що його ідеї цінують, його ініціативи підтримують, а його професійне майбутнє пов'язане саме з нашим інститутом.

З особистого досвіду переконаний, що інвестиції в молодих учених – це інвестиції в майбутнє Інституту садівництва, української аграрної науки та розвитку вітчизняного садівництва. Саме сьогодні ми маємо створити умови для формування нового покоління наукових лідерів, які гідно продовжать традиції наших наукових шкіл і забезпечать їхній розвиток у ХХІ столітті.

П'ятий напрям — повага до ветеранів

Важливою складовою моєї програми є шанобливе ставлення до ветеранів науки. Саме вони створили науковий авторитет нашої установи,

сформували потужні наукові школи, вивели сорти, які стали надбанням українського садівництва, підготували сотні молодих науковців і заклали фундамент наших нинішніх досягнень.

Цей безцінний інтелектуальний капітал ми повинні обов'язково зберегти. Як директор прагнутиму забезпечити, щоб досвід і знання ветеранів були невід'ємною частиною життя інституту. Буду підтримуватиму їхню участь у науковій роботі, роботі вченої ради, наукових семінарах, експертних комісіях, наставництві молодих учених, підготовці наукових видань і формуванні стратегічних напрямів розвитку інституту.

Повага до ветеранів науки – це не лише слова вдячності. Це створення умов, за яких вони відчуватимуть свою затребуваність, матимуть можливість передавати свій досвід і залишатимуться активними учасниками наукового життя.

Переконаний, що справжній розвиток можливий лише тоді, коли мудрість і досвід старшого покоління поєднуються з енергією, креативністю та амбіціями молодих учених. Поєднання досвіду поколінь дасть змогу забезпечити спадкоємність наукових шкіл, збереже традиції Інституту садівництва та створить міцне підґрунтя для нових наукових відкриттів.

Майбутнє інституту народжується там, де поважають минуле, цінують сьогодення і разом будують завтрашній день. Саме таку культуру взаємної поваги, довіри та співпраці будемо розвивати в нашому колективі.

Шостий напрям — розвиток матеріально-технічної бази та сучасної дослідницької інфраструктури

Конкурентоспроможність наукової установи сьогодні визначається не лише професіоналізмом її науковців, а й рівнем розвитку матеріально-технічної бази. Без сучасної лабораторної, дослідної та цифрової інфраструктури неможливо проводити дослідження світового рівня, успішно конкурувати за міжнародні гранти та забезпечувати високу якість наукових результатів.

Тому одним із ключових завдань є поетапна модернізація матеріально-технічної бази інституту та його регіональних дослідних станцій, створення сучасного дослідницького середовища, яке відповідатиме вимогам європейської науки.

Щоб реалізувати цей напрям, пропоную:

- модернізувати наукові лабораторії та створювати нові дослідницькі центри за пріоритетними напрямами науки;

- оновити парк сучасного лабораторного, аналітичного та польового обладнання;

- розвивати дослідні господарства, колекційні та селекційні насадження як основу для проведення довгострокових наукових досліджень;

- оновлювати парк спеціалізованої сільськогосподарської техніки та обладнання для закладання, догляду і збирання врожаю;

впроваджувати сучасні цифрові технології управління науковою діяльністю, електронний документообіг, системи моніторингу досліджень та управління науковими даними;

розвивати інформаційні ресурси інституту, електронні бази даних, цифрові колекції та відкритий доступ до результатів наукових досліджень;

створювати сучасні навчальні аудиторії та демонстраційні майданчики для проведення наукових заходів, навчання і трансферу технологій;

активно залучати кошти державних програм, міжнародних грантів та інвестицій для оновлення матеріально-технічної бази.

Переконаний, що інвестиції в сучасну інфраструктуру – це інвестиції в майбутнє науки. Створивши належні умови для роботи вчених, ми зможемо значно підвищити якість досліджень, зміцнити міжнародну конкурентоспроможність інституту, залучити нові наукові проекти та забезпечити впровадження інновацій у практику українського садівництва.

Сьомий напрям — розвиток зональних дослідних станцій.

Одним із пріоритетів директора буде посилення ролі дослідних станцій в основних зонах садівництва України. Саме вони є невід'ємною складовою Інституту садівництва, його науковою опорою в різних ґрунтово-кліматичних зонах та важливою ланкою між наукою і виробництвом.

Кожна станція має свою історію, власні наукові здобутки, унікальні колекції генетичних ресурсів, дослідні насадження та висококваліфікованих фахівців. Важливо зберегти цей потенціал і водночас створити умови для його подальшого зростання.

Зональні дослідні станції відіграють ключову роль у проведенні багаторічних польових досліджень, оцінюванні сортів і технологій у різних природно-кліматичних умовах, оперативному реагуванні на виклики, пов'язані зі зміною клімату, поширенням нових шкідників і хвороб, а також впровадженні інновацій безпосередньо у виробництво.

Інститут садівництва це єдина команда, у якій центральний інститут і всі регіональні дослідні станції працюють на засадах партнерства, взаємної підтримки та спільної відповідальності за розвиток українського садівництва. Лише об'єднавши наші знання, досвід і ресурси, ми зможемо досягти результатів, гідних нашої установи та нашої держави.

Восьмий напрям — ефективне управління та розвиток інституту на засадах партнерства

Переконаний, що успіх сучасної наукової установи визначається не лише рівнем наукових досягнень, а й ефективністю управління. Директор повинен бути не лише керівником, а й лідером команди, який об'єднує людей навколо спільної мети, створює умови для професійного розвитку кожного працівника та забезпечує соціальний захист, сприятливі побутові умови, атмосферу довіри й взаємної поваги.

Я є прихильником відкритого, демократичного та командного стилю управління. Переконаний, що жодне стратегічне рішення не повинно

прийматися одноосібно. Найкращі ідеї народжуються у професійній дискусії, а успіх інституту є результатом спільної роботи всього колективу.

Основними принципами моєї роботи будуть:

- відкритість і прозорість у прийнятті управлінських рішень;
- колегіальність та широке залучення колективу до визначення пріоритетів розвитку інституту;
- дотримання принципів академічної доброчесності, професійної етики та законності;
- відповідальність керівництва за прийняті рішення і їх виконання;
- повага до кожного працівника незалежно від посади, віку чи наукового ступеня;
- підтримка професійної ініціативи, творчості та новаторських ідей;
- справедливий і прозорий розподіл фінансових, матеріальних та кадрових ресурсів;
- розвиток внутрішніх комунікацій, конструктивного діалогу та партнерських відносин між усіма структурними підрозділами інституту й регіональними дослідними установами.

Окремо зосереджуся на цифровізації управлінських процесів, удосконаленні системи стратегічного планування, внутрішньому контролю та оцінюванні ефективності діяльності структурних підрозділів. Управління має бути сучасним, професійним, прозорим і орієнтованим на результат.

Впевнений: саме згуртований колектив, об'єднаний спільними цінностями, взаємною довірою та відповідальністю, здатний забезпечити сталий розвиток інституту та успішно відповідати на виклики сьогодення.

Наші стратегічні цілі

Інститут садівництва це сучасна, відкрита та конкурентоспроможна наукова установа, яка:

- є провідним науковим центром України у сфері садівництва, ягідництва, горіхівництва та декоративного рослинництва;
- формує наукові засади інноваційного розвитку галузі та забезпечує її науковий супровід;
- є надійним партнером аграрного бізнесу, фермерських господарств і територіальних громад;
- активно інтегрована до Європейського дослідницького простору та міжнародної наукової спільноти;
- здійснює підготовку висококваліфікованих наукових кадрів і забезпечує наступність наукових шкіл;
- ефективно впроваджує результати досліджень у виробництво та сприяє розвитку інноваційної економіки;
- робить вагомий внесок у забезпечення продовольчої безпеки держави, розвиток сучасного конкурентоспроможного садівництва та післявоєнне відновлення України.

Вірю, що спільними зусиллями ми збережемо найкращі традиції нашого інституту, відкриємо нові можливості для розвитку науки, підвищимо її міжнародний авторитет і забезпечимо гідне майбутнє Інституту садівництва як одного з провідних центрів аграрної науки України.

Шановні колеги!

Жоден керівник не може успішно розвивати установу без команди.

Успіх інституту – це результат спільної роботи науковців, фахівців, виробників, молодих учених і ветеранів науки.

Якщо мені буде довірено очолити Інститут садівництва, я працюватиму для того, щоб кожен працівник мав можливість реалізувати свій професійний потенціал, щоб наші наукові результати були затребувані виробництвом, а інститут залишався одним із лідерів аграрної науки України.

Вірю, що спільними зусиллями ми зможемо не лише зберегти багаторічні традиції інституту, а й забезпечити його успішний розвиток відповідно до сучасних європейських стандартів науки та інновацій.

Слава Україні !

Василь СТАШУК